

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Juris Canonici Theoria Et Praxis, Ad Forum Tam
Sacramentale quàm contentiosum, tum Ecclesiasticum,
tum Seculare**

Cabassut, Jean

Lugduni, 1698

XXXI. De celebratione festorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62355](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62355)

§. Si apud, D. depositi : & l. ult. C. Si tutor vel curat. ut docet Glossa in cap. Si quis, verb. Alienata, de reb. Eccles. alien.

V II. Denique sciendum, contra rei Ecclesie alienationem sufficere ut impediatur, vel ut facta revocetur, oppositionem etiam unius solius de Capitulo, contra communem reliquorum consensum, d. cap. Si quis, de reb. Eccles. alien. Etenim in re communi potior est conditio prohibentis, cap. In re communi, de reg. jur. in 6.

CAPUT XXXI.

De celebratione Festorum.

1. DISCIMUS ex capite 1. & cap. Conquestus, de feriis, opera Dominicis, festisque diebus prohibita, duplicis esse generis, scilicet servilia & mechanica, ad quæ nulla competit necessitas, vel quæ rationabili dispensatione non justificantur. Ex illis etiam quæ neque servilia, neque mechanica sunt, prohibentur juramenta publica, acta pariter Notariorum publica (exceptis tamen conventionum connubialium actis, & ultimarum voluntatum.) Vetantur insuper omnes judiciarii processus & strepitus forenses. Verumtamen privata studia & privata scripturæ, quanvis dirigantur ut præparatoriæ ad causas forenses, nullatenus diebus sacris prohibentur. Hæc enim neque servilia opera sunt, neque acta publica, neque strepitum judicalem præse ferunt ullum. Merces verò quæ pro ejusmodi scripitionibus exsolvitur, cum sit operi debita nullatenus servili, non potest esse vilis, sed potius honoraria.

I I. Artificum delineationes in charta, quales sunt architectorum, pictorum, sculptorum, ac pictorum, fabrorum lignariorum, nullatenus serviles censeri debent, quia sunt magis ingenii quam corporis operationes: ideoque studii loco censentur, modo in charta sola exarentur; ideoque sacris diebus fieri non vetantur. Soto lib. 2. de justitia, quæst. 4. art. 4. Navarra cap. 13. num. 12. Toletus lib. 4. cap. 24. num. 7.

I I I. Necessitas quoque, sive publica, sive privata, remoto quoad fieri potest scandalo, facit licita diebus festis opera servilia, cap. Licet, cap. Conquestus, in fine, de feriis.

I V. Concilium Aurelianense tertium nationale viginti & sex Episcoporum, habitum sub Vigilio Papa, regnante Childeberto, anno Domini 540. recenser quatuor species operum etiam servilium, quæ diebus etiam Dominicis licita declarat. 1. Aurigarum. 2. Coquorum & Pistorum.

K k 2 3. Famu

3. Famulorum domum adornantium. 4. Eorum qui corpora hominum adornant. Ejus verba hæc sunt can. 2. *Quia persuasum est populo, die Dominico agi cum caballis, aut bobus, aut vehiculis itinera non debere, neque ullam rem ad victum preparare, vel ad nitorem domus, vel hominis pertinentem ullatenus exercere, que res ad Judaicam magis quam ad Christianam observantiam pertinere probatur: Statuimus ut die Dominico quod antè fieri licuit liceat. De opere autem rurali censuimus abstinendum.* Adeo periculosum judicabant Sancti Antistites hominum conscientias peccatis implicare per duriores & rigidiores præceptiones, atque doctrinas, quibus rudis populus per alienas persuasiones fuerat imbutus.

V. Observa post Sanctum Antoninum 2. p. tit. 9. cap. 7. §. 5. vers. *Item viatores*, & Suarez de Religione lib. 2. cap. 27. itinerationem, sive pedibus, sive jumento, sive vehiculo, sive remigio fiat, non esse absolute diebus Dominicis aut festis prohibitam, sed solum ratione accidentium, aut circumstantiarum quarundam, ut si absque necessitate auditio Missæ omittetur, aut bestia onustæ, vel currus onerati agerentur, ac servilia munia in onerando & exonerando impenderentur. Sed licere festis diebus itinerari, bestias onere solutas, vel currus vacuos agere, equites, aut curru vectos comitari, eosque qui lecticâ, aut vehiculo, aut navigio deferuntur, juvare; lecticam mulis, & vehicula navigis superimponere ad trajiciendum amnem aut mare, onera ad itineris usum necessaria bestiarum dorso imponere, atque levare. Addit his Suarez lectum Domini alicujus transnigrantis, si itinerando in hospitii commodum non esset reperiturus. Muliones quoque, & quoscumque currus oneratos agentes, dummodò primo profectionis die non festo iter ingressi fuerint, si postquam itinere proceffi sunt, dies Dominicus, aut festus occurrat, non teneri subsistere, quod eis magno damno & jacturæ foret; sed iter antea ceptum cum mulis & curribus onustis prosequi, modò Sacrum audire curen-
 licita fuit ob diem non festum, & quoque itineris prosequutio in hujusmodi licita, occurrente Festo: tum ob publicam necessitatem, quia interest Republicæ ne frugum, piscium atque mercium comportatio retardetur: tum etiam ad grave incommodum milionum & aurigarum evitandum, qui ob quietis expensas jacturam incurrerent; ut non valentes arte, laboreque suo victitare, præsertim si plura Festa, Dominicæque dies sequerentur, necesse esset cum publico, privatorumque gravi damno prorsus ab hujusmodi transportationibus desistere. Hæc Suarez autoritatibus confirmat sapientissimorum Caluistarum, Cajetani, Angeli, Rosellæ, Navarri, quibus adde Sanctum Antoninum loco supra laudato, cujus hæc sunt verba: *Item vectores, tum alimentorum, tum personarum ad loca remota, cum alias non possent sine gravi incommodo vitam transigere, creduntur exempti die Festo.*

* C A P U T XXXII.

Nonnulla de Divinis Officiis recitandis, & audienda Missa.

I. **D**EUM nobis exemplar esse vitæ activæ sex hebdomadæ diebus, quibus Mundum fabricavit; septimo autem quo ab opere creationis requievit, formam nobis & exemplum contemplativæ perhibuisse, docet Philo Judæus in suo de Decalogo tractatu, ut sive laborantes, sive quiescentes Deum imitari studeamus, diemque septimum, quem Mundi Opifex cultui suo consecravit, religiosè sacris precibus & meditationibus sanctis impendamus. Transacta verò veteris Legis nocte, atque illucescente novæ per Christum gratiæ luce, successit in locum Sabbathi sublequens feria, quæ in Evangelio nominatur prima Sabbathi, & in Apocalypsi dies Dominica, quæ Christianis ab omni opere servili feriandum est, & sacris orationibus incumbendum, præsertim autem sacrosancto Sacrificio attendendum.

II. Obligatio de audienda devotè Missa diebus Dominicis, aliisque occurrentibus per annum festis, habetur de consecrat. dist. 1. cap. *Missis*, quæ duplex ab omnibus Christianis exigit officium, ut scilicet nisi ægritudine, aliove necessàrio impedimento distineantur, corpore interfint, & animo intenti sint, id est ne homo aliò divagetur voluntaria mentis distractione.

III. Queritur utrum Missæ auditioni satisfaciatur, qui simul obligationi satisfaciatur Divini Officii recitandi, vel injunctæ à Confessario pœnitentiæ precibus? Et quanvis negativam tueantur Sylvester & Angelus, longè tamen probabilius affirmant Toletus lib. 6. cap. 6. & quos allegat Authores, Adrianus, Medina, Cajetanus, Navarra, Sotus, Rosella, Armilla: item Suarez, Azorius, Lopez; Bonacina de Sacram. Euchar. disp. 4. quæst. ult. num. 25. Grassius, Henriquez, Filiucius. Ratioque in promptu est, quia hæc reperitur & corporis & animi præsentia, quæ ad Missam exigitur, quoties per devotas preces mens ad Deum erigitur, ut fit in recitatione satisfactoriæ pœnitentiæ vel Divini Officii, cum ad utramque obligationem una eademque attentio possit sufficere. Hoc idem pariter docent Adrianus tract. de satisfactione, quæst. 7. Medina tract. 2. de pœnit. injuncta, & Toletus lib. 6. cap. 6. num. 4.

IV. Queritur etiam, utrum Missæ audiendæ præcepto satisfaciatur qui tempore celebrationis Missæ peccata sua confitetur sacramentaliter? Negativa